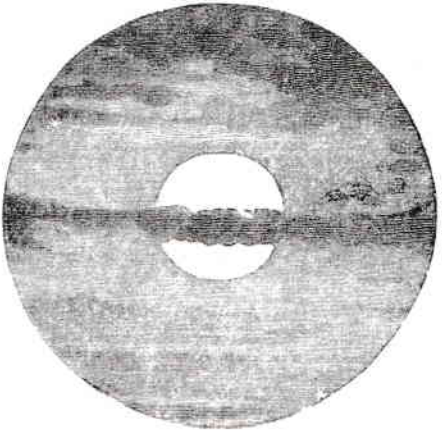
LIBRIS | We know books

JULES VERNE

ÎN JURUL LUNII

Ilustrații de Emile Bayard și A. De Neuville

Traducere și note de Traian Fințescu

LITERA
București

LIBRIS | We know books

CUPRINS

CAPITOL PRELIMINAR *care rezumă prima parte a acestei opere, pentru a sluji de prefață celei de-a doua* 5

I. *De la zece și douăzeci la zece și patruzeci și șapte de minute seara* 11

II. *Prima jumătate de oră* 19

III. *În care călătorii noștri își pun în ordine noul lor cămin* 34

IV. *Puțină algebră* 46

V. *Frigul din spațiu* 57

VI. *Întrebări și răspunsuri* 70

VII. *O clipă de beție* 79

VIII. *La șaptezeci și opt de mii o sută paisprezece leghe* 91

IX. *Urmările unei deviații* 103

X. *Observatorii Lunii* 110

XI. *Fantezie și realism* 117

XII. *Detalii orografice* 125

XIII. *Peisaje lunare* 136

XIV. *Noaptea de trei sute cincizeci și patru de ore și jumătate* 146

XV. *Hiperbolă sau parabolă* 159

XVI. *Emisfera meridională* 174

XVII. *Tycho* 181

LIBRIS | We know Jules Verne books

XVIII. *Probleme grave* *192*

XIX. *Lupta cu imposibilul* *202*

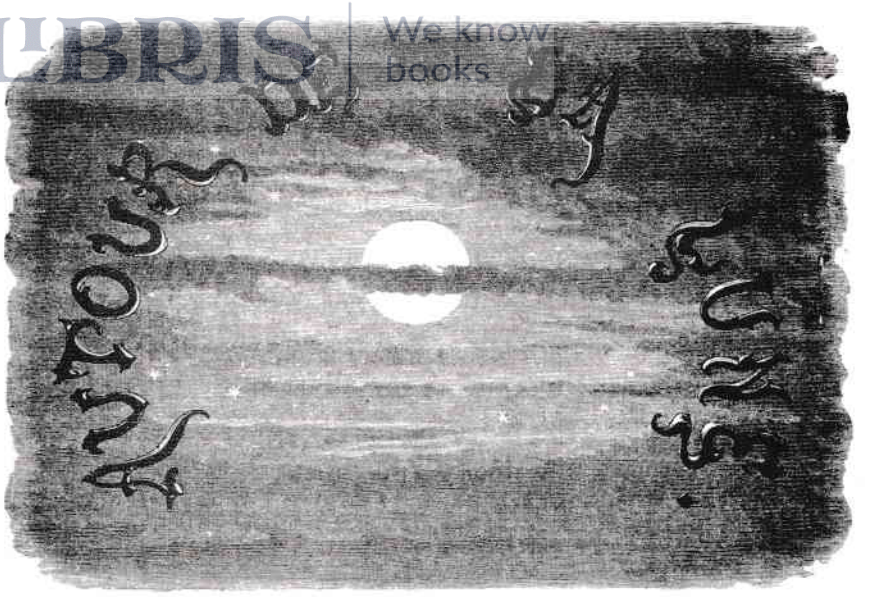
XX. *Sondajele vasului* Susquehanna *215*

XXI. *J.T. Maston primește o telegramă* *222*

XXII. *Salvarea* *231*

XXIII. *Pentru a pune punct* *241*

LIBRIS | We know books

CAPITOL PRELIMINAR

CARE REZUMĂ PRIMA PARTE A ACESTEI OPERE, PENTRU A SLUJI DE PREFAȚĂ CELEI DE-A DOUA

În cursul anului 186..., lumea întreagă a fost neobișnuit de tulburată de un experiment fără precedent în analele științei. Membrii Gun-Clubului, un club de artileriști înființat la Baltimore după războiul de secesiune, avură ideea de a intra în legătură cu Luna – da, cu Luna – trimițându-i o ghiulea. Președintele lor, Barbicane, promotorul acestei inițiative, după ce-i consultă pe această temă pe distinșii astronomi de la Observatorul din Cambridge, luă toate măsurile pentru a asigura succesul acestei experiențe extraordinare, declarată realizabilă de majoritatea celor competenți. După ce deschise o subscripție publică, în urma căreia se strânseră aproape treizeci de milioane de franci, începu uriașa lucrare.

Conform notei redactate de membrii Observatorului, tunul destinat să lanseze proiectilul trebuia instalat într-o regiune situată între 0 și 28 grade latitudine nordică sau sudică, pentru a ținti Luna la zenit. Ghiuleaua trebuia să aibă o viteză inițială de douăsprezece mii de yarzi pe secundă. Lansată la 1 decembrie, la ora unsprezece fără treisprezece minute și douăzeci de secunde seara, trebuia să întâlnească Luna la patru zile după plecarea sa, chiar în clipa în care aceasta avea să se afle la perigeu, adică la cea mai apropiată distanță de Pământ, exact la optzeci și șase de mii patru sute de leghe.

Principalii membri ai Gun-Clubului, președintele Barbicane, maiorul Elphiston, secretarul J.T. Maston și alți savanți, ținură mai multe ședințe în care fură discutate forma și alcătuirea ghiulelei, plasamentul și dimensiunile tunului, calitatea și cantitatea pulberii ce urma să fie folosită. Se hotărî: 1. Că proiectilul va fi un obuz din aluminiu cu un diametru de opt sute de picioare și cu o grosime a pereților de douăsprezece degete, care va cântări nouăsprezece mii două sute cincizeci de livre; 2. Că tunul va fi un Columbiad din fontă, lung de nouă sute de picioare, turnat direct în pământ; 3. Că încărcătura va folosi patru sute de mii de livre de fulmicoton care, dezvoltând șase miliarde de litri de gaz sub proiectil, îl va trimite cu ușurință spre astrul nopților.

Odată aceste probleme rezolvate, președintele Barbicane, ajutat de inginerul Murchison, fixă amplasamentul într-un punct situat în Florida, adică la 27°7'latitudine nordică și 5°7'longitudine vestică. În acest loc, după o muncă îndârjită, Columbiadul fu turnat cu deplin succes.

Lucrurile ajunseseră aici, când interveni un incident care mări de o sută de ori interesul pentru această îndrăzneață acțiune.

Un francez, un parizian fantezist, un artist pe cât de spiritual, pe atât de cutezător, ceru să fie închis într-o ghiulea pentru a ajunge pe Lună și a întreprinde o cercetare amănunțită a satelitului Pământului.

LIBRIS | We know books

Acest aventurier temerar se numea Michel Ardan. Ajunse în America, fu primit cu entuziasm, se văzu purtat în triumf, îl împăcă pe președintele Barbicane cu dușmanul său de moarte, căpitanul Nichol, și, ca dovadă a împăcării, îi convinse pe amândoi să se îmbarce împreună cu el pe proiectil.

Propunerea sa fu acceptată. Se modifică forma ghiulelei. Deveni cilindro-conică. Acest soi de vagon aerian fu prevăzut cu arcuri puternice și ziduri despărțitoare casabile care trebuiau să amortizeze șocul plecării. Fu, de asemenea, încărcat cu hrană pentru un an, apă pentru câteva luni, gaz pentru câteva zile. Un aparat automat prepara și furniza aerul necesar, în așa fel încât cei trei călători să poată respira. În același timp, la comanda Gun-Clubului, fu construit, pe cele mai înalte culmi ale Munților Stâncoși, un telescop gigantic care să permită observarea proiectilului pe parcursul drumului său prin spațiu. Totul era gata.

Pe 30 noiembrie, la ora stabilită, de față cu o mare mulțime de spectatori, avu loc lansarea, și, pentru prima oară, trei ființe umane se avântară, părăsind Pământul, spre spațiile interplanetare, aproape sigure că își vor atinge ținta. Drumul acestor călători curajoși, Michel Ardan, președintele Barbicane și căpitanul Nicholl, trebuia să dureze nouăzeci și șapte de ore, treisprezece minute și douăzeci de secunde. În consecință, sosirea lor pe suprafața discului lunar nu putea avea loc decât pe 5 decembrie, la miezul nopții, exact atunci când va fi Lună plină, și nu pe 4, așa cum anunțaseră câteva ziare greșit informate.

Dar, eveniment neprevăzut, detunătura produsă de Columbiad avu ca efect imediat tulburarea atmosferei terestre, prin acumularea unei cantități enorme de vapori. Acest fenomen făcu să crească la culme indignarea generală, căci, timp de câteva zile, Luna fu ascunsă privirilor contemplatorilor săi.

Onorabilul J.T. Maston, cel mai îndrăzneț prieten al celor trei călători, porni glonț spre Munții Stâncoși, împreună cu onorabilul

LIBRIS | We know books
Jules Verne

J. Belfast, director al Observatorului din Cambridge, și ajunseră la stația din Long's-Peak, unde se înălța telescopul care apropia Luna la zece leghe. Onorabilul secretar al Gun-Clubului voia să țină el însuși sub observație vehiculul în care se aflau prietenii săi.

Acumularea de nori din atmosferă zădărnici orice observație pe 5, 6, 7, 8, 9 și 10 decembrie. Crezură chiar că observarea trebuia amânată pe 3 ianuarie anul viitor, căci Luna, intrând în ultimul său pătrar pe 11, nu avea să mai ofere privirilor decât o mică parte din suprafața discului său, insuficientă pentru a da de urma proiectilului.

Dar, în cele din urmă, spre satisfacția generală, o furtună puternică limpezi atmosfera în noaptea de 11 spre 12 decembrie și Luna, luminată pe jumătate, se desenă clar pe fondul întunecat al cerului.

În aceeași noapte, o telegramă fu trimisă de la stația din Long's-Peak, de J.T. Maston și Belfast, domnilor membri ai colegiului Observatorului din Cambridge.

Or, ce anunța acea telegramă?

Anunța că, pe 11 decembrie, la ora opt patruzeci și șapte seara, proiectilul lansat de Columbiadul din Stone's-Hill fusese zărit de domnii Belfast și J.T. Maston; că ghiuleaua, deviată dintr-o cauză necunoscută, nu-și atinsese ținta, dar că trecuse destul de aproape de ea pentru a fi reținută de forța de atracție a Lunii; că mișcarea sa rectilinie se transformase într-o mișcare circulară, și că, de atunci, înscriindu-se pe o orbită eliptică în jurul astrului nopților, devenise satelitul acestuia.

Telegrama adăuga că, deocamdată, coordonatele acestui nou astru nu puteau fi calculate; și, într-adevăr, pentru determinarea acestora sunt necesare trei serii de observații, surprinzând astrul în trei poziții diferite. Apoi arăta că distanța dintre proiectil și suprafața Lunii „putea" fi evaluată la aproximativ două mii opt sute treizeci și trei de mile, adică la patru mii cinci sute de leghe.

LIBRIS | We know Books

În sfârșit, încheia, emițând această dublă ipoteză: sau atracția Lunii va birui în cele din urmă, și călătorii își vor atinge ținta; sau proiectilul, menținându-se pe aceeași orbită, va gravita în jurul discului lunar până la sfârșitul veacurilor.

În condițiile acestei alternative, ce soartă urmau să aibă călătorii? Aveau hrană pentru câtva timp, este adevărat. Dar, chiar presupunând că tentativa lor avea să fie încununată de succes, cum vor veni înapoi? Se vor mai putea întoarce vreodată? Vor putea trimite vești? Aceste probleme, dezbătute de condeiele cele mai savante ale epocii, incitară publicul.

Se cuvine să facem aici o remarcă, subiect de meditație pentru observatorii prea grăbiți. Atunci când un savant anunță public o descoperire pur speculativă, trebuie să fie cât se poate de prudent. Nimeni nu este obligat să descopere o planetă, o cometă sau un satelit, și cine se înșală într-un asemenea caz se expune pe bună dreptate glumelor proaste ale mulțimii. Așadar, mai bine aștepți, și așa ar fi trebuit să facă și nerăbdătorul J.T. Maston, înainte de a trimite în lumea întreagă acea telegramă în care, după el, dădea soluția definitivă întregii probleme.

Într-adevăr, telegrama respectivă conținea erori de două feluri, așa cum s-a văzut, în urma unor verificări riguroase, mai târziu: 1. Erori de observare, în ceea ce privește distanța dintre proiectil și suprafața Lunii, căci, pe data de 11 decembrie, era imposibil să îl zărești, și ceea ce văzuse sau crezuse că vede J.T. Maston nu putea fi ghiuleaua Columbiadului; 2. Erori de teorie în ceea ce privește soarta rezervată proiectilului, căci a face din el un satelit al Lunii însemna să intri în contradicție absolută cu legile mecanicii raționale.

O singură ipoteză a observatorilor din Long's-Peak ar fi putut să se realizeze, aceea care prevedea situația în care călătorii – dacă mai existau încă – aveau să-și îndrepte eforturile spre a se plasa în direcția forței de atracție a Lunii, în așa fel încât să atingă suprafața discului.

LIBRIS | We know Jules Verne books

Or, acești oameni, pe cât de cutezători, pe atât de inteligenți, supraviețuiseră șocului cumplit al lansării, și călătoria lor în ghiulea-ua-vagon va fi povestită aici până în cele mai dramatice, ca și cele mai ciudate amănunte. Această povestire va risipi o mulțime de iluzii și de previziuni, dar va da o idee justă în legătură cu peripețiile legate de o asemenea acțiune și va scoate în relief aptitudinile înnăscute de savant ale lui Barbicane, capacitatea de a rezolva orice problemă practică a priceputului și descurcărețului Nicholl și curajul plin de umor al lui Michel Ardan.

Între altele, va dovedi că onorabilul lor prieten J.T. Maston își pierdea vremea atunci când, aplecat peste uriașul telescop, observa drumul Lunii prin spațiu.

LIBRIS | We know books

I

DE LA ZECE ȘI DOUĂZECI LA ZECE ȘI PATRUZECI ȘI ȘAPTE DE MINUTE SEARA

Când sună ora zece, Michel Ardan, Barbicane și Nicholl își luară rămas-bun de la numeroșii lor prieteni care rămâneau pe Pământ. Cei doi câini, meniți să adapteze rasa canină pe continentul lunar, fuseseră deja închiși în proiectil. Cei trei călători se apropiară de gura enormului tub de fontă și o macara mobilă îi coborî până la pălăria conică a ghiulelei.

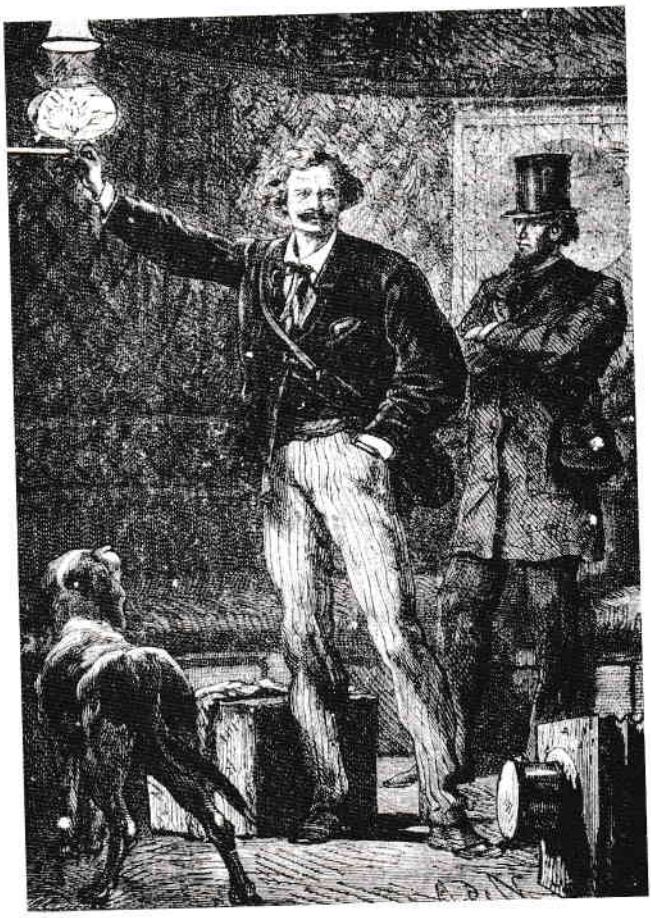
De acolo, printr-o deschizătură făcută anume în acest scop, intrară în vagonul de aluminiu. Scripetele macaralei fiind tras în exterior, gura Columbiadului fu eliberată pe loc de ultimele schelării.

Nicholl, odată introdus împreună cu prietenii săi în proiectil, se apucă imediat să închidă intrarea cu o placă solidă, prinsă pe dinăuntru cu șuruburi de presiune zdravene. Alte plăci, bine înșurubate și ele, acopereau hublourile lenticulare.

Călătorii, închiși ermetic în temnița lor de metal, erau cufundați într-un întuneric adânc.

– Și acum, dragii mei tovarăși de călătorie, zise Michel Ardan, să ne simțim ca acasă. Eu sunt un om casnic, foarte priceput în ceea ce privește treburile gospodărești. E vorba să ne folosim cât mai bine noua noastră locuință și să ne simțim în largul nostru. Mai întâi, să

LIBRIS | We know books

Gazul se aprinse.

încercăm să scăpăm de bezna asta. Ce naiba! Gazul n-a fost născocit pentru cârtițe.

Spunând acestea, cu un gest degajat, nepăsătorul tânăr făcu să scapere scânteia unui băț de chibrit, pe care îl frecă de călcâiul cizmei, apoi îl apropie de becul fixat de un recipient plin cu hidrogen carbonat, păstrat sub o presiune puternică, combustibil suficient pentru iluminatul și încălzitul ghiulelei timp de o sută patruzeci și patru de ore, adică șase zile și șase nopți.

LIBRIS | We know books

Gazul se aprinse. Astfel luminat, proiectilul nu se deosebea cu nimic de o cameră confortabilă obișnuită, cu pereții capitonați, mobilată cu divane rotunde, a cărei boltă se rotunjea în formă de dom.

Obiectele dinăuntru, arme, instrumente, ustensile, prinse solid de rotunjimile capitonate ale pereților, trebuiau să suporte fără nicio stricăciune șocul lansării. Fuseseră luate toate măsurile de precauție posibile pentru a duce la bun sfârșit o încercare atât de îndrăzneață.

Michel Ardan cercetă totul și se declară pe deplin mulțumit de felul în care se instalaseră.

– Este o închisoare, zise el, dar o închisoare care călătorește, și, câștigând dreptul de a mă uita pe fereastră, aș încheia bucuros un contract de închiriere pe o sută de ani. Zâmbești, Barbicane? Ai vreun gând ascuns? Îți spui că închisoarea aceasta ar putea fi mormântul nostru? Mormânt, fie, dar nu l-aș schimba nici pe acela al lui Mahomed, care plutește prin văzduh, dar nu umblă!

În timp ce Michel Ardan vorbea astfel, Barbicane și Nicholl își făceau ultimele pregătiri.

Cronometrul lui Nicholl arăta ora zece și douăzeci de minute seara, atunci când călătorii se zăvorâră definitiv în ghiuleaua lor. Acest cronometru era potrivit până la o zecime de secundă după acela al inginerului Murchison. Barbicane îl consultă.

– Prieteni, zise, este zece și douăzeci. La zece și patruzeci și șapte, Murchison va da drumul scânteii electrice pe firul legat de încărcătura Columbiadului. Exact în momentul acela vom părăsi sferoidul nostru. Mai avem, deci, încă douăzeci și șapte de minute de stat pe Pământ.

– Douăzeci și șase de minute și treisprezece secunde, precizează metodicul Nicholl.

– Ei bine, exclamă Michel Ardan, cu un ton vesel, în douăzeci și șase de minute se pot face o mulțime de lucruri! Se pot discuta cele mai serioase probleme de morală sau de politică, și se pot chiar

LIBRIS | Jules Verne | Weknow books

rezolva! Douăzeci și șase de minute bine folosite valorează mai mult decât douăzeci și șase de ani în care nu faci nimic! Câteva secunde din viața unui Pascal sau Newton sunt mai prețioase decât întreaga existență a unei mulțimi de imbecili greu de înghițit...

– Și ce concluzie tragi, vorbitorule neobosit?

– Trag concluzia că mai avem douăzeci și șase de minute, răspunse Ardan.

– Doar douăzeci și patru, zise Nicholl.

– Douăzeci și patru, dacă așa vrei, bravul meu căpitan, douăzeci și patru de minute în care s-ar putea aprofunda...

– Michel, îl întrerupse Barbicane, în timpul călătoriei noastre vom avea tot timpul necesar să aprofundăm problemele cele mai arzătoare. Acum să ne ocupăm de plecare.

– Nu suntem gata?

– Fără îndoială. Dar mai sunt câteva măsuri de precauție care trebuiesc luate pentru a atenua pe cât posibil primul șoc!

– Nu avem aceste straturi de apă așezate între pereții despărțitori casanți, a căror elasticitate ne va proteja îndeajuns?

– Sper să fie așa, Michel, răspunse cu blândețe Barbicane, dar nu sunt sigur!

– Ah! Neseriosul! strigă Michel Ardan. Speră!... Nu e sigur! Și a așteptat clipa în care suntem la cutie ca să facă această mărturisire deplorabilă! Dar eu cer să cobor!

– Cum? replică Barbicane.

– Într-adevăr, zise Michel Ardan, e dificil. Suntem în tren și fluierul conductorului se va auzi în douăzeci și patru de minute...

– Douăzeci, zise lugubru Nicholl.

Timp de câteva secunde, cei trei călători se uitară tăcuți unul la altul. Apoi cercetară obiectele închise împreună cu ei.

– Totul e la locul lui, zise Barbicane. Acum trebuie să ne hotărâm cum să ne așezăm cât mai bine, ca să suportăm șocul plecării. Poziția